

rpežljivo, eden izmed pionirjev liturgične obnove v Cerkvi pater Pius Parsch v cerkvi sv. Jederti v Klosterneuburgu pri Dunaju. Nekoč je to bila novost, ki se je nekaterim zdela celo pretirana, a danes ne bi več smela biti. Ker je nagovor kratek, si ga bodo ljudje tudi lažje zapomnili. Da bomo pa mogli govoriti, nam bo meditacija prejšnji večer zelo potrebna. Predočimo si še tole: Celotni način življenja se je spremenil in marsikaj se je premaknilo na večerne ure. Pred vojno nikomur pri nas še na misel ni prišlo, da bi se lahko sv. maša opravila tudi ob večerni uri. Kako vse drugače je danes! Zato menim, da bo sobodni duhovnik lahko svoje duhovno življenje gojil tudi ob večernih urah. Ko bomo ugotovili prve uspehe, na primer večje število vernikov pri mašah v delavnikih, bo veselje nad takhim načinom meditacije odstranilo še zadnje pomisleke in ovire. Poskusimo, prepričan sem, da sadovi ne bodo izostali.

Vilko Šolinc

APOSTOLSKA KONSTITUCIJA O OPROSTIMA

Na početku ove godine Sv. Otac Papa obradovao je katolički svijet novom Apostolskom Konstitucijom o oprostima. Ta (Apostolska Konstitucija) ima vrlo *veliko značenje za katolički nauk i pobožnost*. Sam Sv. Otac daje joj takvo značenje, pa je u svečanoj zgodi unaprijed najavljuje. Prigodom božićnoga čestitanja, dne 23. XII 1966, među ostalim značajnim stvarima, Papa je Sv. Kolegiju i Kuriji saopćio da će izdati crkveni dokumenat o oprostima. Pri tom je ujedno istakao važnost i glavna obilježja toga dokumenta. Koncil je — naglasuje Sv. Otac — odredio mnoge stvari za obnovu kršćanskog života, želeći upriličiti našem vremenu u Crkvi sve ono što je podloženo promjeni. Tako je trebalo donijeti i neke odredbe i s obzirom na oprostite, provesti neke promjene, dati nove propise s obzirom na dobivanje oprosta.

AK je izišla 1. I 1967. Objavljena je malo zatim u »L'Osservatore Romano«¹⁾ pod naslovom: Sanctissimi Domini nostri Pauli Divina Providentia Papae VI Constitutio

¹⁾ L'Osservatore Romano CVII, n. 7 (9—10. siječnja 1967). U istom je broju Lista i kratak komentar AK i izjave što su ih o ovom važnom crkvenom dokumentu dali P. Ciappi i Mons. Sessolo. Poneke se misli iz tih izjava, kao i iz komentara, navode i u ovome prikazu.

Apostolica qua promulgatur sacrarum indulgentiarum recognitio. Paulus Episcopus . . . Indulgentiarum doctrina . . . Tekst je AK popraćen sa 47 bilježaka, u kojima se nauk o oprostima osvjetljuje citatima Sv. Pisma, različitih papa, crkvenih sabora, crkvenih naučitelja . . . Kao malo koji drugi crkveni dokument, AK je vrlo brzo prevedena na hrvatski i objavljena.²⁾

Do AK nije došlo odjednom, iznenada. Za *pripravni studij* Sv. Otac je ustanovio dva posebna odbora teologa i stručnjaka. U svakom je odboru bilo po 7 članova. Odbori su radili odijeljeno, a držali su vezu sa Sv. Penitencijarijom. Oba su se odbora obilno služili sa 78 relacija, što su ih Sv. Penitencijariji poslale 78 biskupskih konferencija cijeloga svijeta, od kojih je 68 bilo za, a 14 protiv revizije oprosta. Značajno je da su za obnovu bile konferencije istočnih biskupa i biskupa sjeverne Evrope. Teološki odbor izvršio je rad u rujnu 1966. i njegovu je relaciju Kardinal Državni tajnik predao Sv. Ocu 26. X 1966. U studenom je bio gotov i elaborat (pars normativa) što ga je izradio odbor stručnjaka, među ostalim, i na osnovu zaključaka odbora teologa.

AK ima 5 dijelova (potrebna naknada, zajednica Svetih, »vlast ključa«, oprost, nove odredbe o oprostima), iza kojih dolaze propisi (normae) o oprostima. Na početku I dijela *ističe se da se nauk o oprostima*, kao upotreba, dijeljenje oprosta u Katoličkoj Crkvi *temelji na objavi*, koju su Apostoli predali Crkvi, koju su uvijek učili i uče pape i biskupi, koju je jasno utvrdio Trid. Sabor (Sessio XXV). Stoga, s obzirom na vjersku istinu o oprostima (što su oprost, kako se imaju razumjeti i sl.) AK ništa ne mijenja. To je tradicionalni nauk Crkve, sigurna vjerska istina koja se i ne može mijenjati. Međutim, Crkveno je Učiteljstvo, uz sudjelovanje Duha Svetoga, postepeno dolazilo do jasnije spoznaje istine. Ovaj *razvoj nauka o oprostima* u skladu je s ostalim istinama vjere koje — prema neprevarljivom naučavanju Crkve — proizilaze iz Sv. Pisma i crkvene Pre-daje. U AK posebno se ističu, tumače *tri vjerske istine*, s kojima je *nauk o oprostima povezan*, iz kojih se on logično izvodi. To su ove istine: a) Kršćanin mora Pravdi Božjoj pružiti naknadu, trpeći vremensku kaznu za grijeh, iako

²⁾ Vjesnik Đakovačke biskupije XX, br. 2 (Đakovo, veljača 1967).

su oni — što se tiče krivnje — već oprosteni; b) Zasluge su Isusa, Marije i Svetih duhovno blago cijele Crkve, svih vjernika, koji s Isusom sačinjavaju jednu zajednicu, jedno Otajstveno Tijelo, kome je Krist glava; c) U Crkvi postoji »vlast ključa«, kojom je Isus dao Petru i apostolima, kao i njihovim nasljednicima, moć da dijele plodove otkupljenja ne samo u sakramentu Pokore nego i izvan njega (isp. Mat. 1, 19). Ove se tri istine vrlo jasno, logično i sažeto razvijaju u AK.

Sadržaj Apostolske Konstitucije

I — Grijech je najveće, jedino pravo zlo, uzrok svih zala na zemlji. Po grijehu čovjek krši Božji zakon, vrijeđa Božje veličanstvo, prezire Božje prijateljstvo, odbacuje ljubav Božju, koja nam se daje u Isusu Kristu, koji apostole zove prijateljima a ne slugama... (Iv. 15, 14-15) Grijech ujedno ruši moralni red što ga je postavila Božja mudrost, nanosi mnogo zla pojedincu i zajednici. Da se uništi grijeh, potrebno je obraćenje. *Grešnik mora* u duhu, u srcu, prežreti, ostaviti grijeh, obratiti se Bogu, obnoviti prijateljstvo s Bogom, a zatim *pružiti naknadu*, zadovoljštinu *Božjoj dobroti i pravdi*, pretrpjeti vremenitu kaznu za grijeh. U ispovjedi prašta nam se sam grijeh, vječna kazna i dio vremenite kazne, prema našem raspoloženju, kajanju. Ostali dio vremenite kazne moramo pretrpjeti. Iako je grijeh oprostjen, Bog hoće da i sam grešnik nešto pretrpi, da time očisti dušu od posljedica grijeha, da popravi ruševine moralnoga reda, što ga je grijehom prouzrokovao, da nadoknadi štetu, što ju je grijehom nanio sebi i zajednici, da tako doprinese kako bi u svijetu zasjala Božja svetost i slava. Ovu vremenitu kaznu grešnik mora pretrpjeti *ili ovdje na zemlji ili poslije smrti u Čistilištu*. Na zemlji će je pretrpjeti, ako čini dragovoljnu pokoru, djela milosrđa i ljubavi; ako moli, ako ustrpljivo podnosi kušnje koje Bog pripusti (bolest, oskudicu..., samu smrt). Tko na zemlji zanemari ovo učiniti, čekaju ga muke u Čistilištu.

Nego, ima li ipak koji način da se grešnik oslobodi ove vremenite kazne? Tko mu u tome može pomoći? Kako? O tome dalje govori AK.

II — Bog je htio da *svi ljudi* budu međusobno povezani, da svi sačinjavaju jednu zajednicu, u kojoj grijeh jednoga škodi svima, a svečanost jednoga koristi svima. Svi

ljudi po tijelu *imaju* jednoga oca Adama, kojega je grijeh prešao na cijeli ljudski rod. Isto tako svi ljudi imaju jednoga *Otkupitelja Krista*, s kojim nas je Bog sjedinio u jedno, vrhunavno, duhovno, Otajstveno Tijelo, kojemu je sam Isus glava (isp. IV. 15, 5; II Kor. 12, 12-13, 27). Ova otajstvena zajednica, u kojoj su s Isusom sjedinjeni svi koji su njegovom Krvlju otkupljeni, koji imaju njegov duh (Ef. 4, 16) ne ruši se ni smrću. *Toj zajednici pripadamo* ne samo *mi kršćani* na zemlji nego i *duše u Čistilištu* i *Sveti u Raju*. Naše se duhovno jedinstvo jača, utvrđuje saopćavanjem duhovnih dobara, tj. kad molimo jedni za druge; kad mi molimo za duše u Čistilištu, a one za nas; kad Sveti u Nebu mole za nas i za duše u Čistilištu.

Istina je, Krist je svojom Mukom prikazao zadovoljštinu za grijehe svih ljudi (isp. I Petar. 2, 21). On je bio ranjen za naše grijehe, izbijen za naše opačine . . . Modricama njegovim mi smo se iscijelili (Iz. 53, 5). Ali zajedno s Kristom, slijedeći primjer Kristov (I Petar. 2, 21) i *kršćani treba da jedni za druge mole, prikazuju zadovoljštinu*, i tako jedni drugima pomažu na putu prema vječnosti. Oni se među sobom mogu pomoći molitvom, pokorom, ustrpljivošću u kušnjama . . . I što je veća kod njih ljubav, to ustrpljivije nose oni svoje križe jer znadu da time prikazuju Bogu veću naknadu za svoje i tuđe grijehe, za spas duša, za obraćenje grešnika. Tako svi pravi kršćani doprinose u zajednicu duhovnih dobara, koja pripadaju općoj Crkvi. To *blago Crkve* (Theſaurus Ecclesiae) ipak nije kao neki skup materijalnih dobara, koji bi se kroz vjekove povećavao molitvama, dobrim djelima, pokorama svetih kršćana; nego je to neizmijerna i neiscrpiva cijena, koju je Isus prikazao Ocu za otkupljenje ljudskog roda; to je sam Krist Otkupitelj, u kojemu su njegove naknade i zasluge (isp. Herb. 7, 23-25; 9, 11-28). A zaslugama Isusovim pridolaze još molitve, dobra djela Bl. Dj. Marije i Svetih. Oni su izvršili zapovijed nebeskog Oca, posvetili su se i ujedno su doprinijeli duhovnom dobru svoje braće u Otajstvenom Tijelu. Sveci su u Nebu više sjedinjeni s Isusom, zato više pomažu i učvršćuju svetlost čitave Crkve, više doprinose njezinoj izgradnji (isp. I Kor. 12, 12 ss.). Oni su uvijek s Isusom, pa po njemu, s njim i u njemu neprestano mole za nas, prikazuju zasluge, što su ih po Isusu, našem Posredniku kod Boga (I Tim. 2,5), stekli na zemlji, služeći vjerno Bogu dopunjujući nedostatak nevolja Kristovih u tijelu svojemu za

tijelo njegovo, a to je Crkva (Kol. 1, 24). Njihovo nastojanje mnogo pomaže našoj slabosti. Tako između vjernika na zemlji, duša u Čistilištu i blaženih u Nebu postoji trajna veza ljubavi i *izmjena duhovnih dobara*, kojima se zadovoljuje za grijeha cijeloga Otajanstvenog Tijela, utražuje Božja pravda, prosi Božje milosrđe i oprostjenje, kako bi grešni članovi Crkve čim prije združeni, očišćeni, skrušeni došli do potpunoga uživanja duhovnih dobara Božje obitelji.

III — Crkva je — nastavlja AK — uvijek bila svjesna ovih istina. Već od početka Crkve postoje različiti načini, na koje se vjernici među sobom pomažu, da tako cijelo Tijelo Crkve raste u svetosti... Zna se da su Apostoli poticali vjernike neka mole za spas grešnika (Jak. 5,16). Zna se da su vjernici od najstarijih vremena za obraćenje grešnika molili, dobra djela činili, nekrvnu žrtvu za pokojne prikazali... Posebno AK ističe kako su se javni pokornici utjecali zajednici vjernika za zagovor, da za njih moli. One koji su trpjeli za vjeru molili su javni pokornici da — zbog svojega mučeništva i zasluga — zagovaraju kod biskupa, neka im skрати javnu pokoru, neka im dopusti da se što prije izmire. Pri tome se pojedinci nisu oslanjali samo na svoje zasluge, nego su držali da u *pojednim članovima zadovoljuje Crkva, primjenjujući zasluge Isusa, Marije i Svetih*. Držali su, osim toga, da to biva vlašću biskupâ, koje je Duh sveti postavio da upravljaju Crkvom (DjA 20, 28). A biskupi, koji su razborito određivali kolika ima biti zadovoljština za grijeha, dopuštali su da se ta zadovoljština oprost, skрати, zamijeni drugim, lakšim djelima...

IV — Iz ovoga razlaganja AK logično zaključuje: Ovo uvjerenje u Crkvi da pastiri Gospodnjega stada mogu — primjenom zasluga Isusa, Marije i Svetih — vjernike oslobiditi od posljedica grijeha, od vremenite kazne za grijeha, pomalo, tokom vremena, uz djelovanje Duha Svetoga, zavelo je upotrebu oprosta. To je u Crkvi bio napredak, a ne promjena; iz korijena objave pojavilo se *novo dobro* za korist vjernika i cijele Crkve. Upotreba se oprosta postepeno širila. Širenje je primilo veći zamah posebno kad su pape određivale da neka djela — značajna za dobro Crkve — vrijede kao potpuna, cijela pokora, te su vjernicima koji se »pravo skruše i ispovijede«, pa takva djela obave, »uzdajući se u milosrđe svemogućega Boga, u zasluge i ugled sv. Apostola«, »puninom apostolske vlasti« davali »ne samo potpuni i obilniji nego i najpotpuniji oprost svih njihovih

grijeha«. Krist je zaslužio i svojoj Crkvi povjerio blago svojih zasluga. Petru i njegovim nasljednicima dao je vlast da primjenom tih zasluga mogu oprostiti dio kazne ili cijelu vremenitu kaznu za grijehe onima koji se skrušeno pokaju i ispovjedu.

Ovo otpuštanje vremenite kazne za grijehe koji su, što se tiče krivnje, već oprosteni, nazvano je »oprost« (indulgentia). Oprost ima nešto zajedničko s drugim načinima, kojima se uništavaju posljedice grijeha, ali se od tih drugih načina i razlikuje. Dijeleći oprost, *Crkva ne samo moli nego svojom vlašću vjerniku, prikladno raspoloženu, daje blago zadovoljština Isusa, Marije i Svetih za praštanje vremenite kazne*. Prema tome, oprost nije samo molitva Crkve, nije samo praštanje neke kazne koju je Crkva postavila za one koji naruše crkvenu stegu, nego je to praštanje vremenite kazne za grijehe pred Bogom, primjenom zasluga Isusa, Marije i Svetih.

Cilj je, za kojim Crkva ide dijeleći oprost, ne samo taj da vjernicima pomogne osloboditi se vremenite kazne nego i taj da ih potakne neka obavljaju djela pobožnosti, pokore i ljubavi, osobito ona djela koja posebno promiču porast vjere i dobro zajednice. A kad vjernici prikazuju oproste za mrtve, na divan način vrše djelo ljubavi; dok misle na nebeske stvari, sigurno i sami nastoje bolje živjeti.

Crkveno je Učiteljstvo (Klement VI, Martin V, Siksto IV, Leon X, Pijo VI, Pijo XI, Pijo XII) nauk o oprostima u različitim dokumentima utvrdilo i tumačilo. A kad su u upotrebi oprosta nastale zloporabe, Crkva zato oproste nije zabacila, nego i dalje uči da su oni kršćanskom puku vrlo spasonosni; a osuđuje one koji tvrde da su beskorisni ili da ih Crkva nema vlasti dijeliti.

Da nas potakne na dobivanje oprosta, Sv. Otac u AK vrlo lijepo i iscrpljivo naglasuje *važnost oprosta za život pojedinaca i zajednice*. Dobivanje oprosta dozivlje nam u pamet kako je *veliko zlo ostaviti Boga* (Jer. 2, 19); svojim silama ne možemo popraviti zlo što smo grijehom nanijeli sebi i zajednici . . . Sve nas to potiče da budemo ponizni.

Zatim, dobivanje oprosta podsjeća nas kako smo *svi u Kristu usko sjedinjeni*; kako vrhunaravni život pojedinaca može i drugima pomoći da se lakše i uže sjedine s Bogom. A kad oprost prikazujemo za umrle, to nas raspaljuje u ljubavi i čini da se na divan način u njoj vježbamo.

Nastojanje da stečemo oprost *podigne* u nama *pouzdanje* i *nadu* za potpunim izmirenjem s Bogom. Pri tome se ipak *ne pogoduje lijenosti*, jer da oprost dobijemo, moramo se truditi, kako bismo u duši imali prikladno raspoloženje. Iako je oprost daje kao nezasluženo dobročinstvo, ipak se daje uz neke uvjete: da izvršimo propisano djelo; da uz to probudimo ljubav prema Bogu, zamrzimo grijeh; da se uzdamo u zasluge Isusa, Marije i Svetih; da vjerujemo kako je vrlo korisna zajednica Svetih . . .

Onda, kad dobivaju oprost, vjernici misle na *posluš prema Crkvi*, podlažu se pastirima Crkve, koje je Spasitelj postavio da Crkvom upravljaju.

Sticanje oprosta *doprinosi* na svoj način *da se Crkva ukaže bez ljage*, sveta, neokaljana (Ef. 5, 27). Tako se članovi Crkve na zemlji brže pridružuju Crkvi u Nebu, dok ne stignu svi u jedinstvo vjere i poznanje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere dobi punine Kristove (Ef, 4, 13).

Oslanjajući se na ove istine i preporučujući vjernicima sticanje oprosta, Crkva ne misli ništa oduzeti od drugih putova, načina, sredstava posvećenja, čišćenja, a to su Misa, sakramenti (osobito sakrament sv. Ispovijedi), sakramentali, djela pobožnosti, pokore, ljubavi . . . AK naglasuje da za sva ova pomagala posvećenja vrijedi načelo: posvećenje se i čišćenje tim brže i jače postizava, što je netko po ljubavi uže sjedinjen s Isusom i njegovim Otajstvenim Tijelom. Prema tome, i za sticanje oprosta AK ističe veliku *važnost ljubavi*. Oprost se ne može dobiti ako — uz izvršenje propisanog djela — nema iskrenog kajanja, obraćenja i sjedinjenja s Bogom po ljubavi.

V — Da se oprost više cijene, Crkva smatra potrebnim nešto u njihovoj upotrebi promijeniti. U skladu sa željama biskupa cijeloga svijeta, Crkva daje nove propise (norme) s obzirom na dobivanje oprosta. U tim su propisima posebno *značajne tri promjene*:

a) Ustanovljuje se *nova mjera kod dijeljenja djelomičnog, nepotpunog oprosta*. Kako je svima poznato, dosada se djelomični oprost davao s oznakom dana, godina . . . (300, 500 dana; 3, 5, 7 godina i sl.). To je značilo: Tko izmoli određenu molitvu, obavi propisano djelo . . .; dobiva toliko oprosta, koliko bi imao da je činio kroz toliko dana, godina strogu pokoru po starom kršćanskom običaju. Sada se zabacuje to dijeljenje oprosta na dane, godine, a ustanovljuje

se nova, unutrašnja mjera, koja proizlazi iz samoga čina što se obavlja. Valja kod toga znati, da mi svakim dobrim djelom, osim zasluge, stičemo i praštanje vremenite kazne, i to tim veće, što je u našem srcu veća ljubav prema Bogu i što je djelo odličnije . . . Eto, to praštanje, smanjenje vremenite kazne, koje mi sami zaslužujemo, uzimlje se kao mjera djelomičnog, nepotpunog oprosta, pa onda: koliko mi sami zaslužimo, toliko nam još Crkva svojom vlašću daje.

b) *Smanjuje se mogućnost dobivanja potpunog oprosta. Zašto? Da se taj oprost više cijeni. Obično se malo cijeni što se u obilju daje; ne daje se važnost onome što često biva. Zatim, da se potpuni oprost steče, potrebno je imati pravo raspoloženje, skrušenje, mržnju prema svakom i najmanjem grijehu . . . A da se takvo raspoloženje dobije, potrebno je neko vrijeme.*

c) *Dokida se ime »mjesni, stvarni oprosti«, kako bi bilo jasnije da se oprosti dobiju za djelo, čin, pobožnost, a ne za stvari, mjesta, koja mogu biti samo prigoda za sticanje oprosta. Dakako, Crkva ne zabacuje pobožne predmete kod sticanja oprosta, jer je služenje pobožnim predmetima u skladu s ljudskom prirodom.*

Prema tome, *AK ne mijenja ništa bitno u oprostima, ne oduzimalje oprostima ono glavno. Dajući oproste, Crkva je uvijek htjela, a i danas hoće: oslobađanje od kazne za grijeh. Nove promjene odnose se na praktičnu stranu: sticanje, dobivanje oprosta. Pri tome AK nadasve ističe duh koji mora prožimati vjernike kad imaju steći oprost. Crkva hoće da nas potakne na veći žar ljubavi, veće jedinstvo s Kristom po ljubavi, veće pouzdanje u Boga, veće sinovsko podlaganje pastirima Crkve.*

NOVI PROPISI O OPROSTIMA

Poslije teološkoga izlaganja, AK utvrđuje u 20 točaka konkretne, pravne propise o oprostima. Odredbe Kodeksa i drugi dekreti Sv. Stolice, revidirani su i pojednostavljeni. Starije odredbe ostaju na snazi samo ukoliko se slažu s novim propisima. Sadržaj je tih propisa slijedeći:

1) Oprost je otpuštanje pred Bogom vremenite kazne za grijeh koji su, što se tiče krivnje, već oprosteni. To otpuštanje postiže kršćanin, prikladno raspoložen, uz određe-

ne uvjete, pomoću Crkve, koja kao službenica otkupljenja ovlašteno daje i primjenjuje blago zadovoljština Isusa i Svetih.³⁾

2) Oprost može biti djelomičan ili potpun, prema tome da li se prašta dio kazne ili cijela kazna.

3) Svi se oprost mogu namijeniti za umrle na način preporuke (in modum suffragii).⁴⁾

4) Djelomično oprost davat će se unaprijed samo riječima »Djelomični oprost«, bez dodavanja određenih dana i godina.

5) Za djelo, obdareno djelomičnim oprostom, koje izvršimo barem skrušena srca, dobivamo toliko praštanja vrēmenite kazne, koliko smo svojim djelom već sami dobili.

6) Potpuni se oprost može steći samo jednom na dan, osim slučaja smrti (v. br. 18). — Djelomični se oprost može steći više puta na dan, ako drugačije nije izričito određeno.⁵⁾

7) Za postizavanje potpunog oprosta treba izvršiti propisano djelo i tri uvjeta: Ispovijed, Pričest, molitva na odluku Sv. Oca.⁶⁾ Traži se, osim toga, da iz srca uklonimo sklonost prema svakom, pa i najmanjem grijehu. Ako ove uvjete ne izvršimo (izuzevši odredbu u br. 11 za »spriječenje«), oprost će biti samo djelomičan.⁷⁾

---

³⁾ Ovim se riječima daje definicija oprosta, nešto opširnija i jašnija, ali bitno ista kao i u Kodeksu kan. 911. U ovoj se definiciji ne spominje kako se daje za žive (per modum absolutionis), a kako za umrle (per modum suffragii), kao u spomenutom kanonu. To je, međutim, rečeno u prvom dijelu AK i u br. 3 ovih propisa.

⁴⁾ Prema Kodeksu kan. 930 dosada su se mogli za pokojne namijeniti svi oprost, koje je podijelio Sv. Otac. Za žive ne možemo oproste namijeniti.

⁵⁾ Dosada se prema Kodeksu kan. 929 potpuni oprost za isto djelo mogao dobiti jednom na dan, iako se to djelo više puta obavilo, ukoliko drugačije nije bilo određeno (oprost na Dan mrtvih i Porcijukulski oprost mogao se dobiti više puta na dan!). Za različita djela moglo se dosada dobiti više potpunih oprosta na dan: za molitvu »En ego...« poslije sv. Pričesti, Put Križa, Ružarij pred Presv. Sakramentom... Unaprijed će se moći dobiti samo jedan potpuni oprost na dan. Za koje će se djelo taj oprost moći dobiti, bit će označeno nakon preinake u Priručniku oprosta.

⁶⁾ Kodeks kan. 925 § 2 naglasuje još potrebu nakane da za propisano djelo želimo dobiti oprost. AK toga ne spominje.

⁷⁾ Isp. Kodeks kan. 926.

8) Tri se uvjeta mogu izvršiti više dana prije ili poslije izvršenja propisanog djela. Ali dolikuje da se Pričest i molitva na odluku Sv. Oca izvrši u isti dan kad i propisano djelo.⁸⁾

9) Uz jednu Ispovijed može se dobiti više potpunih oprosta; ali uz jednu sv. Pričest i molitvu na odluku Sv. Oca može se steći samo jedan potpuni oprost.

10) Na odluku Pape dosta je izmoliti jedan Očenaš i Zdravomariju, ali se može izmoliti i koja druga molitva.⁹⁾

11) Ne dirajući u vlast ispovjednika, koji po Kodeksu (kan. 935) mogu onima koji su »spriječeni« promijeniti i propisano djelo i uvjete za sticanje oprosta, mjesni Ordinariji imaju vlast dopustiti vjernicima, koji ne mogu nikako, ili vrlo teško, doći na Ispovijed i Pričest, da dobiju potpuni oprost bez Ispovijedi i Pričesti, ako su skrušeni i ako odluče te sakramente primiti čim prije budu mogli.

12) Dokida se dioba oprosta na osobne, stvarne i mjesne,¹⁰⁾ da bi se jasnije vidjelo da je oprostom obdaruju djela, iako su ona katkada povezana sa stvari ili mjestom.

13) Preinačit će se »Priručnik oprosta« (Enchiridion indulgentiarum), pa će se oprostom obdariti samo glavne molitve i posebna djela ljubavi i pokore.

14) Čim prije neka se preinače oprosti redova, kongregacija, pobožnih udruženja . . . , pa će se potpuni oprost moći dobiti samo u posebne dane koje će odrediti Sveta Stolica. na prijedlog vrhovnog starješine reda ili Ordinarija, ako se radi o pobožnim udruženjima.

15) Dne 2. XI može se dobiti samo za umrle potpuni oprost u svim crkvama i bogomoljama, pa i polujavnim, oni koji se njima zakonito služe.

U župskim crkvama može se dobiti potpuni oprost još dva puta godišnje: na blagdan Zaštitnika i na 2. VIII ili u neki drugi zgodniji dan, koji mora odrediti Ordinarij.¹¹⁾

---

⁸⁾ Ovim se daje veća sloboda s obzirom na Ispovijed nego je u Kodeksu kan. 931.

⁹⁾ Kodeks kan. 934 ne određuje koliko treba moliti na odluku Sv. Oca. Bogoslovi su držali da je dovoljno izmoliti Očenaš, Zdravomariju i Slava Ocu ili nešto tome jednako.

¹⁰⁾ Isp. Kodeks kan. 933.

¹¹⁾ Ova se tri oprosta preko godine posebno ističu. Značajna je promjena da se 2. XI i 2. VIII može dobiti samo jedan potpuni oprost, a ne »toties quoties« kao prije.

Svi se ovi oprost i mogu steći ili u spomenute dane ili u nedjelju prije ili poslije, uz pristanak Ordinarija.

Ostali oprost, dodani crkvama ili bogomoljama, neka se čim prije preinače.

16) Propisano djelo za sticanje potpunog oprosta, dodanoga crkvi ili bogomolji, jest pobožni pohod te crkve ili bogomolje, kod kojega se izmoli Očenaš i Vjerovanje.

17) Tko se pobožno služi raspelom, križem, krunicom, skapularom, medaljom, koje blagoslovi svećenik, ima djelomični oprost. Ako je takav predmet blagoslovio papa ili biskup, može imati potpuni oprost na blagdan sv. Petra i Pavla, dodavši ispovijest vjere prema bilo kojem odobrenom obrascu.

18) Ako na smrti nema svećenika koji bi podijelio sakramente i apostolski blagoslov s potpunim oprostom (prema Kodeksu kan. 468 § 2), Majka Crkva daje potpuni oprost vjerniku, koji je pravilno raspoložen, ako je samo u životu redovno molio neke molitve. Pohvalno je pri tome upotrijebiti propelo ili križ. Taj oprost na smrti vjernik može steći, iako je taj dan već stekao drugi potpuni oprost.¹²⁾

19) Propisi o potpunim oprostima, osobito oni pod br. 6, primjenjuju se i na potpune oproste koji su se dosada obično zvali »tôties quoties«.

20) Dokinuvši svaku povlasticu u toj stvari, Majka Crkva je odredila da se za umrle mnogo moli u svakoj misnoj žrtvi.

Novi propisi o oprostima stupaju na snagu poslije tri mjeseca od dana kad ova Uredba bude objavljena u »Acta Apostolicae Sedis«.

Oprost pridodani uz upotrebu pobožnih predmeta, koji se gore ne nabrajaju, prestaju nakon tri mjeseca otkako AK bude objavljena u »Acta Apostolicae Sedis«.

Preinake, o kojima se govori pod br. 14 i 15 moraju se predložiti Sv. Penitencijariji kroz jednu godinu. Dvije godine nakon objavljenja AK dokidaju se svi oprost koji ne budu potvrđeni.

AK završuje s izjavom Sv. Oca, da sada i unaprijed imaju vrijednost ovi propisi i odredbe, a da su izvan snage starije odredbe.

¹²⁾ Ovim se daje veća pogodnost da dobijemo potpuno oprost na smrti, negoli je to dosada bilo. Dovoljno je da se netko skrušeno pokaje i da je u životu molio neke molitve.

Z a k l j u č a k

Kad pomnjivo pročitamo AK, razabiremo kako je Sv. Ocu mnogo na sreću da nauk o oprostima jasno protumači i istakne važnost oprosta za kršćanski život. Iz toga se onda lako i logično može izvesti kako je želja Sv. Oca da se vjernici nastoje okoristiti ovim dragocjenim duhovnim blagom. Pravi će vjernici sa sinovskom odanošću primiti k sreću riječi i želje Sv. Oca. Mi svećenici moramo i u tome biti uzor ostalim vjernicima. Mi prvi moramo nauk o oprostima poznavati, oprostite cijeliti kao veliko duhovno blago i što bolje se okoristiti ovim dragocjenim blagom. Kad oprostite cijelimo i dobivamo, time častimo Muku Isusovu, zasluge Isusa, Marije i Svetih; uže se sjedinjujemo s Kristom i ostalim udovima Kristova Otajstvenog Tijela; priznajemo svoju grešnost, nedostojnost, nevrijednost, a pouzdavamo se u Božje milosrđe, u neizmjernu vrijednost zasluga Isusa, Marije i Svetih; iskazujemo poštovanje pastirima Crkve, posebno Sv. Ocu. Otajstvo oprosta organski se uključuje u otajstvo i povijest spasenja. Ne cijeliti oprostite znači ne cijeliti, odbaciti li ne priznavati mnoge kršćanske istine, dogme: zajednicu Svetih, neizmjernu vrijednost Kristovih zasluga, »vlast ključa«, neprevarljivost crkvenih sabora, crkvenog Učiteljstva... Zato cijelimo oprostite i nastojmo se njima što više okoristiti. Poučimo svoje vjernike o važnosti oprosta i preporučimo im da oprostite što više dobivaju.

Dr o. JERONIM ŠETKA

Nedavno je izišla iz štampe knjiga

LITURGIJSKA OBNOVA U HRVATSKOJ

napisao dr fra Jure Radić

Cijena 18 N. Din.

**N a r u d ž b e: Tajništvo Franj. Vis. Bogoslovije,
— M a k a r s k a, Žrtava fašizma 1.**